

SPORMETRE

The Journal of Physical Education and Sport Sciences
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi

DOI: 10.33689/spormetre.898872

Geliş Tarihi (Received): 17.03.2021

Kabul Tarihi (Accepted): 17.09.2021

Online Yayın Tarihi (Published): 30.09.2021

SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN OKUL İKLİMİ ALGILARINI YORDAYAN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ*

Turgut ÇULCUOĞLU¹ , Halil Evren ŞENTÜRK^{1**}

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, MUĞLA

²¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, MUĞLA

Öz: Bu araştırmanın amacı, bir kamu üniversitesinin spor bilimleri fakültesinde lisans eğitimi alan öğrencilerin okul iklimi algılarını yordayan faktörlerin incelenmesidir. Spor bilimleri lisans öğrencilerinin okul iklimi algılarının incelendiği bu çalışma, mevcut bir durumu var olduğu hali ile betimlemeyi amaçladığı için tarama modelinde şekillenmiştir. Bu bağlamda araştırmanın çalışma evrenini uygun örnekleme tekniği gereği küresel salgın nedeniyle kısıtlı imkânlarla belirlenen Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi çatısı altında lisans eğitimlerini sürdüren 1239 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırma uzaktan eğitim vasıtası ile ulaşılabilen 436 gönüllü öğrenciden elde edilen veriler ile gerçekleştirilmiş olup bu sayı çalışmanın örneklem büyüklüğü olarak kaydedilmiştir. Cinsiyet, sınıf, bölüm ve öğretim türü değişkenlerinin yazar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ile tespit edildiği çalışmada temel veri toplama aracı olarak Terzi (2015) tarafından geliştirilen Üniversite Öğrencilerine Yönelik Okul İklimi Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmada ayrıca öğrencilerin spora yönelik tutumları ve üniversiteye duydukları güvenin belirlenmesi için Şentürk (2015) tarafından geliştirilen Spora Yönelik Tutum Ölçeği ile Özdoğan ve Tüzün (2007) tarafından geliştirilen Üniversiteye Güven Ölçeği'nden yararlanılmıştır. Normal dağılım gösteren ve yüksek derecede güvenilir olduğu tespit edilen verilere uygulanan parametrik testler sonucunda ortaya çıkan bulguların ışığında öğrencilerin spora yönelik tutumları ile üniversiteye duydukları güvenin, okul iklimi algılarını olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin spora yönelik tutumları ile üniversiteye duydukları güvenin, birlikte, okul iklimi algıları üzerinde önemli birer yordayıcı (%60) oldukları tespit edilmiştir. Sonuç olarak, spor bilimleri lisans öğrencilerinin okul iklimi algılarının artırılması için spora yönelik tutumlarının ve üniversiteye duydukları güvenin, akademik ve idari personeller tarafından olumlu yönde desteklenmesinin uygun olacağı görüşüne varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Spor bilimleri, okul iklimi, üniversiteye güven, spora yönelik tutum

INVESTIGATION OF FACTORS PREDICTING SCHOOL CLIMATE PERCEPTIONS OF SPORTS SCIENCE STUDENTS

Abstract: The aim of this research is to examine the factors that predict the school climate perceptions of undergraduate students in the faculty of sports sciences in a public university. This study, which examines the school climate perceptions of undergraduate sports science students, was shaped in the scanning model because it aims to describe an existing situation as it exists. In this context, sample of this study was constituted 1239 undergraduate students who continue their education at the Faculty of Sport Sciences, Muğla Sıtkı Koçman University. The research was carried out with the data obtained from 436 volunteer students who could be reached via distance education, and this number was recorded as the sample size of the study. The School Climate Scale for University Students, developed by Terzi (2015), a basic data collection tool, was used in the study where the variables of gender, class, department and type of education were determined by the personal information form prepared by the author. In the study, the Attitude Toward Sports Scale developed by Şentürk (2015) and the University Confidence Scale developed by Özdoğan and Tuzun (2007) were used to determine students' attitudes towards sports and their confidence in the university. In the light of the findings obtained as a result of the parametric tests applied to the data, which are normally distributed and highly reliable, it was determined that the students' attitude towards sports and their confidence in the university positively affect their perceptions of the school climate. At the same time, it was determined that students' attitudes towards sports and their confidence in university are important predictors (60%) on their perception of school climate. As a result, it was suggested that it would be appropriate to support the attitudes towards sports and their confidence in the university positively by the academic and administrative staff in order to increase the perception of the school climate of the students studying in the faculty of sports sciences.

Keywords: Sports science, school climate, trust in university, attitude towards sports

*Bu çalışma Turgut Çulcuoğlu'nun aynı isimli yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

GİRİŞ

Eğitimi idare edenler ve öğretmenler, görevlerinde daha yüksek verim elde etmek için çalışmalarına destek olacak bir örgüt iklimine gereksinim duyarlar. Bu tür ortamlarda idareci ve öğretmenler, eğitime daha çok enerji ve zaman ayırabilirler. Bundan ötürü öğrencilerin başarı oranının daha yüksek olması beklenir (Bektaş ve Nalçacı, 2013; Özdemir, 2002). Daha etkin ve daha başarılı bir okul; öğretmen, öğrenci ve içinde bulunan tüm kişilerin daha mutlu yaşadıkları bir kurumdur (Bektaş ve Nalçacı, 2013; Taşdemirci, 2009). Okul ikliminde iyiye doğru hareket etmek, idarecinin etkinliğini, öğretmenlerin performansını ve öğrencilerin akademik başarısını artırmaktadır (Bektaş ve Nalçacı, 2013; Loukas, 2007; Rovai ve ark., 2005). Bu noktadan hareketle okulların idaresinden yükümlü olan yöneticilerin temel görevlerinden bir tanesi de pozitif, güvenli ve sağlıklı okul iklimi meydana getirmeleri olmalıdır. Çünkü olumlu bir iklimde çalışan bireylerin verimliliği pozitif yönde artmakta ve bu duruma bağlı kalarak kuruluş amacı öğrenci temelli olan eğitim kurumlarını direkt ve pozitif yönde etkilemektedir (Ellis, 1988; Cohen ve ark., 2009; Akman, 2010).

Okulun belirlediği amaçlara ulaşabilmesi ve kendine özgü bir değer sistemi oluşturabilmesi için, olumlu ve sağlıklı bir örgüt iklimi yapısı gereklidir (Ellis, 1988; Özdemir ve ark., 2010). Örgüt iklimi kavramının eğitim yönetimi alanında transfer edilmesi ile ortaya çıkan okul iklimi kavramı, okuldaki bireylerin davranışlarını etkileyen, bireylerde ortak davranışların oluşturulması ve bireylerin okul çevresi ile etkileşimlerini ifade etmektedir (Cohen ve ark., 2009; Göcen ve Kaya, 2014; Hoy ve Miskel, 2015). Okullarda olumlu bir örgüt ikliminin bulunması, okuldaki bireylerin kendilerini değerli hissetmelerini ve okulun amaçlarını gerçekleştirmek için iş birliği içinde çalışmalarını sağlamakta, okullarda örgüt iklimi çalışmalarında okul iklimi kavramı kullanılmaktadır (Çalık ve ark., 2011). Eğitim kurumlarının sahip olduğu öğrenme atmosferi olarak da kısaca tanımlanabilecek olan okul iklimi, günümüzde öğrencilerin öğrenmedeki ve akademik başarısındaki yeterliliklerini en fazla etkileyen kavramlardan birisi halini almıştır (Loukas, 2007; Taşdemirci, 2009). Bir okulu birbirinden farkını gösteren ve okulun içinde bulunan kişilerin mizaçları üstünde rolü olan okula özgü faktörler o okulun iklimini göstermektedir (Hoy ve Miskel, 2015). Okul iklimi, içinde bulunanların kişiliklerini ve bu kişilikleri etkisi altına alan örgütsel liderliği de barındıran çok kapsamlı bir terim olmakla birlikte okulun genel çalışma arkadaşlarıyla ilgilenen algılamalar olarak bilinmektedir (Öztürk ve Zembat, 2015; Rovai ve ark., 2005; Terzi ve Uyangör, 2017).

Öğrenci, öğretmen ve idarecinin, hatta velilerin, çok önemli faktörler olarak yer aldığı okul iklimlerinde algılanan iklim, bütün paydaşların birlikte ve etkin oldukları zamanlarda öğrenci mutluluğunda ve okulun verimliliğinde büyük öneme sahiptir (Ayık ve Savaş, 2014; Thapa ve ark., 2013). Çağdaş eğitim anlayışı, bireyin sahip olduğu potansiyelini en üst düzeyde ortaya koyabileceği uygun kariyer seçimlerini yapmasına ve kariyer gelişimini sürdürmesine önem vermektedir (Bektaş ve Nalçacı, 2013; Welsh, 2000). Bireylerin bu anlamda lisans eğitimlerine devam ettikleri üniversitelere güvenmek ve fakültelerinde uygun okul ikliminde bulunmak üniversitelerin birer görevi olmalıdır (Erarslan, 2018; Maxwell ve Thomas, 1991). Birer açık sistem olan okul örneklerinden üniversiteler çerçevesinde farklı kültür ve özelliklere sahip öğrenciler, farklı unvan ve kıdemdeki öğretim elemanları ile değişik disiplinlerde faaliyet yürüten birimlerin yöneticilerinin iş doyumunu ve başarısında olumlu okul ikliminin önemi yadsınamaz (Aksoy, 2006; Kelley, 1989). Bu açıdan bakıldığında, üniversitelerin varlık sebebi olarak görülen öğrencilerin öğrenim gördükleri fakültelere ilişkin geliştirmiş oldukları okul iklimi algıları, hem kendilerinin mesleki anlamda daha hazır olmalarına katkı sağlayacak hem de bu kurumları amaçlarına ulaştıracaktır (Bucak, 2002; Zullig ve ark., 2010).

Hoy ve Tschannen-Moran'a (2003) göre okulların etkililiğinin temeli güvendir ve okul kültürünün geliştirilmesinde, insanların öğrenmesinde, okuldaki liderlikte, okuldaki öğrenmelerin gerçekleşmesinde, okul yaşamının niteliğinin geliştirilmesinde ve öğrenci başarısında önemli bir yere sahiptir. Eğitim örgütleri olarak okullar, toplumdaki konumu itibari ile bireylerarası ilişkileri geliştirmede etkili, ulusun yaşam sorunlarını çözmeye katkıda bulunan ve daha iyi yaşama koşulları sağlamaya yardımcı olmakla yükümlü kurumlardır (Başaran, 2006).

Bu doğrultuda ülkemizde spor alanında lisans eğitimi veren fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin okul iklimi algıları, bu kurumlardaki verimliliği ölçmek adına kullanılabilecek en uygun kavramlardan bir tanesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrencilerin okul iklimi algılarının temelini oluşturan iletişim, okula olan bağlılık ve öğrenme ortamlarının, ayrıca öğrencilerin okul iklimi algılarını etkileyebileceği tahmin edilen üniversitelerine duydukları güvenin ve spora yönelik tutumlarının incelenerek raporlanması ve bu doğrultuda okul iklimini etkileyen faktörlerin tespit edilmesi ile bu çalışmanın problem durumuna açıklık getirilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın çözüm önerisi sunmaya çalışacağı bir başka problemi ise spor bilimleri lisans öğrencilerinin okul iklimi algıları, üniversitelerine duydukları güven düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasındaki ilişkinin ne düzeyde olduğudur. Bu bilgiler doğrultusunda bu çalışmanın amacı: spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin okul iklimi algılarını yordayan faktörlerin incelenmesidir. Çalışmada ayrıca öğrencilerin okul iklimi algıları ile üniversitelerine duydukları güven ve spora yönelik tutumları arasındaki ilişkilerin de belirlenmesi amaçlanırken katılımcıların cinsiyet ve bölüm değişkenlerine göre ilgili ölçeklerden aldıkları puanlar arasındaki farklılıklar da tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu araştırmanın amacı, bir kamu üniversitesinin spor bilimleri fakültesinde lisans eğitimi alan öğrencilerin okul iklimi algılarını yordayan faktörlerin incelenmesidir. 2019-2020 eğitim öğretim yılında spor bilimleri alanında öğrenim gören lisans öğrencilerine ulaşılmaya çalışılan bu çalışmada öğrencilerin okul iklimi algılarını etkileyen faktörlerin ne olduğu araştırılmış, nedenleri sorgulanmış ve diğer çalışmalar ile tartışılmıştır. Problemler tespit edilerek uygulayıcı ve araştırmacılara öneriler sunulmuştur. Bu doğrultuda yapılan çalışmanın, spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin görüşleri ile yöneticilerin okul iklimi ve etkili okul seviyesini artırmaya yönelik çalışmalara öncülük edeceği düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırma modeli

Araştırma, eğitim biliminde sıklıkla kullanılan bir durum tespiti çalışmasıdır. Betimsel bir çalışma desenine sahip olan bu araştırma, anket tekniği ile elde edilen sayısal verilerin analiz edilmesi ile sonuçların yorumlandığı nicel bir çalışmadır. Türkiye evrenindeki spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören tüm öğrencileri temsil edebilecek bir örnekleme yapılması hedeflenen araştırma, küresel salgın sebebiyle Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri ile sınırlandırılmıştır. Bu bağlamda ulaşılabilen tüm katılımcıların, literatürde bahsedilen (Özen ve Gül, 2007) oranlı tabakalı, uygun ve basit seçkisiz örneklemleri için gereken örneklem büyüklüğünü sağlayacağı sayıya kadar veri toplama süreci devam etmiştir. Spor bilimleri lisans öğrencilerinin okul iklimi algılarının incelendiği bu çalışma, mevcut bir durumu var olduğu hali ile betimlemeyi amaçladığı için tarama modelinde şekillenmiştir. Daha önce sıklıkla kullanılan bu model geçmişte ve halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2003). Bu çalışmada, spor bilimleri lisans öğrencilerinin okul iklimi algı düzeylerini etkileyen faktörler ile okula güven ve spora yönelik tutumları arasındaki ilişkinin yanı sıra bu değişkenlerin

öğrencilerin cinsiyet, sınıf, bölüm, yer aldığı program ve öğretim türü değişkenlerine göre karşılaştırmaları yapılmıştır.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın, genel ve çalışma olmak üzere iki evreni bulunmaktadır. Karasar'a (1998) göre bu mümkündür; genel evrene ulaşılması güç olan araştırmalarda çalışma evrenini, genel evreni temsil eden ve ulaşılabilirliği bulunan bir grup oluşturmalıdır. Bu doğrultuda, küresel salgın nedeniyle hedeflenen örnekleme yöntemi kullanılamamış olup örneklem, araştırmacının öğrenimine devam ettiği Muğla ili ile sınırlandırılmak zorunda kalınmıştır. Araştırmanın genel evrenini spor bilimleri alanında eğitim veren Türkiye'deki 88 adet yükseköğretim kurumunda öğrenim gören yaklaşık 50.000 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma evrenini ise uygun örnekleme tekniği (Özen ve Gül, 2007) ile belirlenen Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi çatısı altında eğitimlerini sürdüren 1239 lisans öğrencisi oluşturmuştur. Veri toplama araçları toplam 913 öğrenciye ulaştırılabilmektedir. Araştırma 436 gönüllü öğrenciden elde edilen sağlıklı veriler ile gerçekleştirilmiş olup bu sayı çalışmanın örneklem büyüklüğü olarak kaydedilmiştir.

Veri toplama süreci

Küresel salgın nedeniyle tüm çalışma evrenini temsil edeceği düşünülen öğrencilerden 436 öğrencilik örneklem büyüklüğünden (Cohen ve ark., 2002) sağlıklı veri elde edilebilmiştir. Araştırmanın örnekleme, Cohen ve arkadaşlarının (2002) farklı evren büyüklüklerinde örneklem sayısını tespit etmek için yaptıkları çalışmaya göre $p < ,05$ düzeyinde hesaplanmıştır. Bu sayı Cohen ve arkadaşlarının (2002) evren örneklem büyüklüğüne ilişkin oluşturdukları %95 güven aralığındaki tablo değerlerini sağlamaktadır. Bu değer Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu tarafından da onaylanmıştır (06.04.2020 tarih, 44 sayılı karar). Ayrıca ilgili kurul, bu araştırmanın etik değerler altında ve bilimsel araştırma yöntemlerine uygun olarak yapılabilirliği konusunda onay raporunu araştırmacıya iletmiştir. Araştırma için gerekli izin ilgili yazışmalar neticesinde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı'ndan alınmış ve araştırma 2019-2020 eğitim öğretim yılı itibarıyla sayıları 1239 olan tüm öğrencilerine yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma örnekleminin demografik özellikleri, cinsiyet, sınıf, bölüm, yer aldığı program ve öğretim türü değişkenlerinin sıklıklarını gösterecek şekilde Tablo 1'de sunulmuştur.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü aracılığı ile ilgili Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığından izin alınmıştır. Alınan izin ile daha önceden hazırlanmış olan elektronik ölçekler mail yolu ile fakülte yönetimine ulaştırılmıştır. Alınan izinler ile danışman öğretim elemanlarına ulaşılmış ve danışmanlar vasıtası ile elektronik anketlerin öğrencilere ulaştırılması sağlanmıştır. Yaklaşık iki ay süren veri toplama sürecinde yeterli örneklem sayısına ulaşılmaya çalışılmış, 436 öğrenciden sağlıklı veriler toplanabilmiş ve bu sayı Cohen ve arkadaşlarının (2002) tavsiye ettiği sayıya ulaşmıştır.

Tablo 1. Örneklem grubunun demografik özellikleri

Değişken	Grup	N	%
Cinsiyet	Erkek	233	53,4
	Kadın	203	46,6
Bölümü	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	153	35,1
	Antrenörlük Eğitimi	102	23,4
	Spor Yöneticiliği	93	21,3
	Rekreasyon	88	20,2
Program	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	153	35,1
	Antrenörlük Eğitimi (N.Ö.)	49	11,2
	Antrenörlük Eğitimi (II.Ö.)	53	12,2
	Spor Yöneticiliği (N.Ö.)	44	10,1
	Spor Yöneticiliği (II.Ö.)	49	11,2
	Rekreasyon (N.Ö.)	50	11,5
	Rekreasyon (II.Ö.)	38	8,7
Sınıf	1.sınıf	99	22,7
	2.sınıf	107	24,5
	3.sınıf	97	22,2
	4.sınıf	92	21,1
	5. (+) sınıf	41	9,4
Öğretim Türü	Normal Öğretim	296	67,9
	İkinci Öğretim	140	32,1
Toplam		436	100,0

Veri toplama araçları

Araştırmanın veri toplama aşamasında, spor bilimleri fakültelerindeki öğrenciler tarafından algılanan okul iklimi, üniversite güveni ve spora yönelik tutumlarını ölçmek üzere maddeler halinde sunulan ve açıklamaları yapılan ölçekler aşağıda belirtilmiştir. Araştırmada kullanılan Üniversite Öğrencilerine Yönelik Okul İklimi Ölçeği ve Üniversite Güven Ölçeği için geliştiricilerden mail yoluyla izinler alınmış, Spora Yönelik Tutum Ölçeği için ise geliştiriciden yazılı izni alınmıştır.

Üniversite Öğrencilerine Yönelik Okul İklimi Ölçeği: Terzi (2015) tarafından geliştirilen “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Okul İklimi Ölçeği” bu anlamda ulusal literatürde önemli bir katkı sunmaktadır. Ölçek, 17 maddeli ve 3 boyutlu (okula bağlılık, iletişim ve öğrenme ortamı), 5’li Likert derecelendirme tekniğine sahiptir. Ölçekten alınan (her boyut düzeyinde veya ölçeğin toplamından) puanların aritmetik ortalamalarından 1,00 - 2,60’ a kadar ortalamalar, okul ikliminin negatif (kapalı) bir iklim oluşuna, 2,61 - 3,40 arası ortalamalar orta düzeyde bir iklimin varlığına, 3,41- 5,00 arası puanlar ise pozitif (açık) bir iklimin varlığına işaret etmektedir. Alanyazında ilköğretim ve lise düzeyindeki okullarda okul iklimini öğrenci gözüyle ölçebilen okul iklimi ölçekleri bulunmakta, yükseköğretimdeki okullarda ise bu tip ölçeklere rastlamak pek mümkün olmamaktadır. Yapılan güvenilirlik analizinde ölçeğin tamamının alfa değeri ,932 çıkmış ve yüksek derecede bir güvenilirlik değeri (Özdamar, 2002) yaratmıştır. Ölçeğin kullanım izni elektronik posta ile geliştirici tarafından onaylanmıştır.

Spora Yönelik Tutum Ölçeği: Şentürk (2015) tarafından geliştirilmiş (3 boyut, 25 madde), ölçeğin araştırmada kullanılabilmesi için geliştiriciden yazılı olarak izin alınmıştır. Ölçek 5’li Likert tipi olarak hazırlanmıştır. Ölçekten alınan puanın yüksekliği katılımcıların spora yönelik yüksek tutumları işaret etmektedir (Şentürk, 2015). Ölçeğin ($\alpha=,898$) alt boyutları geliştirici tarafından sporla yaşama ($\alpha=,881$), spora ilgi duyma ($\alpha=,873$) ve aktif spor yapma ($\alpha=,884$)

olarak adlandırılmıştır. Ölçeğin güvenirlik (Cronbach alfa) katsayıları da hesaplanmış, ölçeğin ve alt boyutlarının yüksek güvenirlikte (Özdamar, 2002) olduğu bulunmuştur.

Üniversite Güven Ölçeği: Öğrencilerin üniversitelerine duydukları güveni ölçebilmek amacıyla Svensson (2001) tarafından geliştirilen ölçekten esinlenilerek Özdoğan ve Tüzün (2007) tarafından geliştirilmiştir. İtimat edilirlilik, ilgililik ve açıklık olmak üzere 3 alt boyuttan oluşan, 5’li Likert derecelendirme tekniğine sahip 15 maddelik “Üniversite Güven Ölçeği”nde ölçekten alınan puan arttıkça üniversiteye olan güvenin artacağı belirtilmiştir. Ölçekten elde edilen verilerin güvenirlik analizi sonucunda Cronbach-Alpha iç tutarlılık katsayısının ,814 olduğu belirlenmiştir. Ölçekten elde edilen veriler için yüksek derecede (Özdamar, 2002) güvenirliğe sahip olduğu söylenilebilir.

Verilerin analizi

Toplanan verilerin önce güvenirlik, ardından normallik testleri yapılmış, ortaya çıkacak sonuçlara istinaden ilişki, karşılaştırma ve regresyon analizleri yapılmıştır. Verilerin analizinde SPSS programı kullanılmıştır. Parametrik testlerden tek yönlü varyans, bağımsız örneklem t testi, regresyon ve korelasyon analizleri yapılmıştır. Öncelikli olarak örneklem grubunun demografik özelliklerini belirlemek amacıyla yapılan sıklık analizinin sonuçları örneklemin demografik özellikleri isimli bölümde verilmiş ve değerler Tablo 1’de sunulmuştur. Parametrik testlerin yapılabilmesi için verilerin dağılımına bakılmış, normalliklerin öğrenilmesi için verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. Bu doğrultuda çarpıklık ve basıklık değerleri 1,5 ve -1,5 aralığında oldukları belirlenmiştir. Bu değerler arasında olan verilerin göre normal dağıldığı söylenebilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013) (Tablo 2).

Tablo 2. Ölçekler ve alt boyutlarının normallik analizi sonuçları

Ölçek	Altboyut	Normallik değerleri	İstatistik
Okula Güven Ölçeği		Çarpıklık (skewness)	-,171
		Basıklık (kurtosis)	-,385
	İtimat edilirlilik	Çarpıklık (skewness)	-,339
		Basıklık (kurtosis)	-,458
	İlgililik	Çarpıklık (skewness)	,192
		Basıklık (kurtosis)	-,967
	Açıklık	Çarpıklık (skewness)	-,066
		Basıklık (kurtosis)	-,556
Spora Yönelik Tutum Ölçeği		Çarpıklık (skewness)	-,589
		Basıklık (kurtosis)	-,061
	Spora ilgi duyma	Çarpıklık (skewness)	-,689
		Basıklık (kurtosis)	,123
	Sporla yaşama	Çarpıklık (skewness)	-,674
		Basıklık (kurtosis)	-,029
	Aktif spor yapma	Çarpıklık (skewness)	-,592
		Basıklık (kurtosis)	-,121
Okul İklimi Ölçeği		Çarpıklık (skewness)	-,589
		Basıklık (kurtosis)	-,061
	Okula bağlılık	Çarpıklık (skewness)	-,689
		Basıklık (kurtosis)	,123
	İletişim	Çarpıklık (skewness)	-,674
		Basıklık (kurtosis)	-,029
	Öğrenme ortamı	Çarpıklık (skewness)	-,592
		Basıklık (kurtosis)	-,121

BULGULAR

Öğrencilerin ölçeklerden ve alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları Tablo 3'te sunulmuştur. Bu doğrultuda öğrencilerin okul iklimi algılarının olumlu ya da açık olduğu söylenebilmektedir. Spora yönelik tutumlarının çok yüksek, üniversitelerine güvenin ise yüksek seviyelerde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin ölçeklerden ve alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları

Ölçek/alt boyut adı	N	Ort.	Yorum
Okul iklimi Ölçeği	436	3,8815	Açık İklim
Okula Bağlılık (1. alt boyut)	436	3,9661	Açık İklim
İletişim (2. alt boyut)	436	3,8995	Açık İklim
Öğrenme Ortamı (3. alt boyut)	436	3,7932	Açık İklim
Spora Yönelik Tutum Ölçeği	436	4,2122	Çok Yüksek
Spora ilgi duyma (1. alt boyut)	436	4,2488	Çok Yüksek
Sporla yaşama (2. alt boyut)	436	4,1938	Yüksek
Aktif spor yapma (3. alt boyut)	436	4,1514	Yüksek
Üniversiteye Güven Ölçeği	436	3,7231	Yüksek
İtimat edilirlilik (1. alt boyut)	436	3,8351	Yüksek
İlgililik (2. alt boyut)	436	3,4572	Yüksek
Açıklık (3. alt boyut)	436	3,5619	Yüksek

Öğrencilerin okula bağlılık alt boyutunda kadınların lehine anlamlı farklılık bulunurken, diğer durumların $p < ,05$ düzeyinde anlamlı farklılık yaratmadığı belirlenmiştir (Tablo 4). Genel olarak algılanan okul iklimi seviyelerinde cinsiyet farklılığına rastlanmamıştır ancak kadınların okullarına daha bağlı olduğu ilgili tabloda görülebilmektedir.

Tablo 4. Okul iklimi ölçeği ve alt boyutlarının cinsiyete göre karşılaştırılması

* $p < ,05$	Cinsiyet	N	Ort	St.S	t	df	p
Okul İklimi Ölçeği	Erkek	233	3,8556	,76548	-,788	434	,431
	Kadın	203	3,9113	,70146			
Okula Bağlılık	Erkek	233	3,8764	,87523	-2,497	434	,013*
	Kadın	203	4,0690	,71141			
İletişim	Erkek	233	3,8913	,84268	-,221	434	,825
	Kadın	203	3,9089	,81095			
Öğrenme Ortamı	Erkek	233	3,8026	,82518	,244	434	,807
	Kadın	203	3,7824	,89883			

Öğrencilerin ölçek ve tüm alt boyutlarında en az 5 senedir eğitimine devam eden öğrencilerin diğer öğrencilere oranla daha düşük seviyelere sahip oldukları tespit edilmiştir (Tablo 5). Eğitimlerini normal sürede bitiremeyen öğrencilerin okula bağlılık, iletişim ve öğrenme ortamı algıları diğer sınıf öğrencilerine oranla daha düşük seviyelerde görülmektedir. Buna bağlı olarak uzatmalı öğrencilerin okul iklimi algıları da benzer şekilde olumsuz bir görüntü sergilemektedir.

Tablo 5. Okul iklimi ölçeğinden ve alt boyutlarından sınıf karşılaştırılması

* <i>p</i> <,05	Sınıf	N	Ort	St.S	df	F	<i>p</i>	tukey
Okul İklimi Ölçeği	1. Sınıf	99	4,0160	,72244	4	7,157	,000*	
	2. Sınıf	107	4,0319	,66793				1-5
	3. Sınıf	97	3,6950	,74049				2-5
	4. Sınıf	92	3,9399	,71055				4-5
	5+ sınıf	41	3,4749	,77419				
Okula Bağlılık	1. Sınıf	99	3,9798	,84249	4	4,968	,001*	
	2. Sınıf	107	4,1215	,72983				1-5
	3. Sınıf	97	3,8412	,83912				2-5
	4. Sınıf	92	4,0870	,66452				3-5
	5+ sınıf	41	3,5512	,97034				4-5
İletişim	1. Sınıf	99	4,0505	,83281	4	5,796	,000*	
	2. Sınıf	107	4,0249	,75437				1-5
	3. Sınıf	97	3,6924	,78260				2-5
	4. Sınıf	92	3,9855	,83850				4-5
	5+ sınıf	41	3,5041	,88544				
Öğrenme Ortamı	1. Sınıf	99	4,0118	,75151	4	6,934	,000*	
	2. Sınıf	107	3,9642	,72396				1-5
	3. Sınıf	97	3,5756	,93418				2-5
	4. Sınıf	92	3,7717	,88562				3-5
	5+ sınıf	41	3,3821	,94520				4-5

Öğrencilerin okula bağlılık alt boyutunda anlamlı farklılık bulunmazken, diğer alt boyutlar ve ölçeğin tamamında normal öğretim öğrencileri lehine daha yüksek ortalamalar bulunmuştur (Tablo 6). İkinci öğretimde okuyan öğrencilerin iletişim ve öğrenme ortamı alt boyutlarını daha olumsuz algıladıkları tespit edilmiş, bu doğrultuda genel olarak da okul iklimi algılarının normal öğrenim öğrencilerine oranla daha düşük seviyelerde olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 6. Okul iklimi ölçeği ve alt boyutlarının öğretim türüne göre karşılaştırılması

* <i>p</i> <,05	Öğretim	N	Ort	St.S	t	df	<i>p</i>
Okul İklimi Ölçeği	Normal	296	3,9754	,72599	3,934	434	,000*
	İkinci	140	3,6832	,72011			
Okula Bağlılık	Normal	296	4,0074	,81914	1,557	434	,120
	İkinci	140	3,8786	,77948			
İletişim	Normal	296	4,0180	,81630	4,444	434	,000*
	İkinci	140	3,6488	,79610			
Öğrenme Ortamı	Normal	296	3,9060	,81481	4,055	434	,000*
	İkinci	140	3,5548	,90417			

Öğrencilerin okul iklimi algıları, spora yönelik tutumları ve okul bağlılıkları ile sınıf düzeyi değişkeni ile negatif yönde (olumsuz) anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Sınıf düzeyi arttıkça okul iklimi algısı, spora yönelik tutum ve üniversiteye olan güvenin olumsuz yönde değişmekte olduğu belirlenmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin ölçek ortalamaları ile sınıf değişkeni arasındaki ilişkileri

Sınıf	Okul İklimi Ölçeği		Spora Yönelik Tutum Ölçeği		Üniversiteye Güven Ölçeği	
	r					
		-,172		-,139		-,339
	P	,000*		,004*		,000*

Tablo 8’de spora yönelik tutum ölçeği, okul iklimi ölçeği ve üniversiteye güven ölçeği arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Üniversiteye olan güven, olumlu okul iklimi algısını desteklemektedir.

Tablo 8. Öğrencilerin okul iklimi ölçeği ile üniversiteye güven ölçeği ortalamaları ilişkileri

		Okul İklimi Ölçeği	Okula Bağlılık	İletişim	Öğrenme Ortamı
		Üniversiteye Güven Ölçeği	r	,762	,666
	p	,000*	,000*	,000*	,000*
İtimat edilirlilik	r	,788	,707	,663	,721
	p	,000*	,000*	,000*	,000*
İlgililik	r	,364	,289	,324	,346
	p	,000*	,000*	,000*	,000*
Açıklık	r	,446	,358	,404	,413
	p	,000*	,000*	,000*	,000*

Tablo 9’da spora yönelik tutum ölçeği ve okul iklimi ölçeği arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Spora yönelik tutum seviyelerinin yükselmesi daha olumlu okul iklimi algısı yaratılmasını desteklemektedir.

Tablo 9. Öğrencilerin okul iklimi ölçeği ile spora yönelik tutum ölçeği ortalamaları ilişkileri

		Okul İklimi Ölçeği	Okula Bağlılık	İletişim	Öğrenme Ortamı
		Spora Yönelik Tutum Ölçeği	r	,344	,307
	p	,000*	,000*	,000*	,000*
Spora ilgi duyma	r	,330	,295	,284	,297
	p	,000*	,000*	,000*	,000*
Sporla yaşama	r	,312	,275	,252	,299
	p	,000*	,000*	,000*	,000*
Aktif spor yapma	r	,282	,253	,240	,254
	p	,000*	,000*	,000*	,000*

Spora yönelik tutum ve üniversiteye güven ölçeği ortalamalarına göre okul iklimi algısının yordanmasına ilişkin regresyon analizi sonuçlarına (Tablo 10) göre iki ölçeğin ortalamaları ile öğrencilerin okul iklimi algıları arasında yüksek düzeyde ve pozitif ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Spora yönelik tutum ve üniversiteye güven ölçekleri birlikte okul bağlılığı puanları ile yüksek düzeyde ve anlamlı bir ilişki vermektedir ($R=,771$, $R^2=,594$, $p=,000$).

Tablo 10. Okul iklimi algısının spora yönelik tutum ve üniversiteye duyulan güven ile yordanmasına ilişkin standart çoklu regresyon analizi sonuçları

Değişken	B	St. Hata B	β	t	p	İkili r	Kısmi R
Sabit	,164	,196	--	,840	,401	--	--
Güven	,809	,036	,725	22,521	,000	,762	,734
Spor	,167	,045	,120	3,743	,000	,344	,177
R=,771		$R^2=,594$					
F(2, 433)=316,645		$p=,000$					

Spora yönelik tutum ve üniversiteye duyulan güven değişkenleri ile birlikte, öğrencilerin spor bilimleri fakültesine olan okul iklimi algılarındaki toplam varyansın yaklaşık %60'ını açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına göre (β), yordayıcı değişkenlerin okul iklimi algısı üzerindeki göreceli önem sırası; üniversiteye duyulan güven ve spora yönelik tutumdur. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, her iki değişkenin de okul iklimi algısı üzerinde önemli (anlamlı) birer yordayıcı oldukları görülmektedir. Regresyon analizi sonuçlarına göre okul iklimi algılarının yordanmasına ilişkin regresyon eşitliği (matematiksel model) aşağıda verilmiştir.

$$\text{Okul İklimi Algısı} = 0,164 + 0,809\text{Güven} + 0,167\text{Spor}$$

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu bölümde araştırmadan elde edilen verilerin analizinden elde edilen bulgular ele alınarak araştırmanın sonuçları, çalışmanın amacını neticelendirecek şekilde sunulacaktır. Sunulacak olan her bir sonuç, ulusal ve uluslararası literatürden ilgili çalışmalar ile karşılaştırılacak ve tartışılacaktır. Ortaya çıkacak sonuçlar neticesinde araştırmacılar ve uygulamacılara önerilerde bulunulacaktır. Bu doğrultuda hazırlanan tartışma ve sonuçları içeren hususlar paragraflar halinde hazırlanmıştır.

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri eğitim gördükleri kurumu genel olarak açık iklime sahip olarak algılamaktadırlar. Erarslan'ın (2018) eğitim fakültesi öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada okul iklimi ölçeği ve alt boyutlarına verilen cevaplarda çalışmamıza oranla daha düşük seviyeler görülmektedir. Hoy ve Hannum'un (1997) çalışmasında okul müdürlerinin güçlü bir iklim yarattıklarında, arkadaş canlısı, açık ve destekleyici olduklarında okullarındaki öğrencilerin başarısı artmaktadır. Öğretmenlerde okul iklimini samimi, destekleyici, demokratik ve iş birliğine dayalı olduğunu düşündüklerinde öğrenci başarısının da yüksek olacağı düşüncesindedir. Ancak bunun tersinin de mümkün olabileceğini, yani yüksek öğrenci başarısının da okul iklimi üzerinde olumlu etkiler oluşturabileceğine inanmaktalar (Johnson ve Stevens, 2006).

Araştırmaya katılan öğrenciler üniversitelerine karşı yüksek oranda güven duymaktalar ve aynı zamanda spora yönelik çok yüksek seviyede tutumları olduğu söylenebilmektedir. Özdoğan ve Tüzün'ün (2007) Ankara'da devlet ve vakıf üniversitelerinde öğrenim gören iktisadi ve idari bilimler öğrencileri üzerinde yapmış oldukları çalışmada üniversiteye olan güvenlerinin çalışmamızda bulunan değerlerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Spora yönelik tutumlar konusunda literatürde rastlanan birçok çalışmada sıklıkla daha düşük ortalamalar tespit edilmiştir (Göktaş ve Şentürk, 2019; Türkmen ve ark., 2016; Varol ve ark., 2017; Yavuz, 2019). Welsh (2000) okulların yaşadıkları düzensizliklerin boyutlarına göre önemli ölçüde farklılık gösterdiğini, okul ikliminin bu farklılığı açıklamada önemli bir faktör olduğunu, bunun öğrencilerin davranışlarına yansıtılarak öğrencilerin korkularını artırdığını, sonuçta öğrencilerin başta okul müdürü olmak üzere okul çalışanlarına karşı güvenini etkilediğini ifade etmektedir. Zullig ve arkadaşlarının (2011) çalışmalarında okul ikliminin öğrencilerin okula yönelik memnuniyet düzeylerini %34 oranında etkilemekte olduğu ve bu orana en büyük katkıyı okulun ikliminin akademik destek boyutunu yaptığı tespit edilmiştir.

Erkek ve kadın öğrenciler arasında okula bağlılık seviyelerinde bir farklılık olduğu, kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha yüksek seviyede fakültelerine bağlı oldukları tespit edilmiş, Erarslan'ın (2018) çalışmasında da benzer durumun ortaya çıktığı belirlenmiştir. Üniversiteye güven noktasında da yine kadınların erkeklere oranla daha yüksek seviyelerde

güven duydukları aynı zamanda üniversitelerine daha fazla itimat ettikleri araştırma sonucunda tespit edilmiştir. Bu sonuç Özdoğan ve Tüzün'ün (2007) yaptığı çalışma ile benzerlik göstermekte iken Holdford ve White'ın (1997) çalışması ile örtüşmemektedir. Kadınların yüksek güven duygusunun nedenleri yapılması muhtemel nitel bir araştırma ile ortaya çıkarılabilir. Bu konuda yapılan benzer bir çalışmada da ortaöğretim öğrencilerinde okul iklimi algısının kadın öğrenciler lehine anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Liu ve Lu, 2012)

Spora yönelik tutumları incelendiğinde erkek öğrencilerin kadın öğrencilerden daha yüksek seviyelerde tutum sahibi oldukları tespit edilmiştir. Bu durum istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmasa da sporla yaşama ve aktif spor yapma boyutlarında bu farklılık istatistiksel olarak da anlamlı düzeyde tespit edilmiştir. Bu durumun da alandaki birçok çalışma ile paralellikler gösterdiği tespit edilmiştir (Göktaş ve Şentürk, 2019; Türkmen ve ark., 2016; Varol ve ark., 2017; Yavuz, 2019). Düzenli olarak egzersiz yapan bireylerin psikolojik olarak daha güçlü oldukları ve buna bağlı olarak da algı düzeylerinin spor yapmayan bireylere oranla daha yüksek olduğu bilinen bir gerçek ve bu durum okul ikliminin olumlu algılanmasına katkı sağlayan bir unsur olarak değerlendirilebilir. Riekie ve arkadaşları (2016) bu konuda yaptıkları çalışmalarında da öğrencilerin psikolojik yapılarının sağlıklı olmasının okul iklimi algısını arttıran bir unsur olduğunu raporlamışlardır.

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin sınıf değişkenlerine göre okul iklimi algıları incelendiğinde genel olarak eğitimini normal süre içerisinde tamamlayamayan öğrencilerin okul iklimi algılarının diğer sınıf öğrencilerine oranla daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Birinci sınıf öğrencilerinin kısmen daha yüksek seviyelerde olduğu alt boyutlarda ise iletişim ve öğrenme ortamı boyutlarında bu sınıfların en yüksek seviyelere sahip olduğu görülmektedir. Bu durum Erarslan'ın (2018) çalışması ile benzerlikler göstermektedir.

Üniversiteye güven değişkeni ışığında spor bilimleri lisans öğrencileri incelendiğinde birinci sınıfların yüksek düzeyde güven hissine sahip oldukları söylenebilmektedir. Özellikle itimat edilirlilik boyutunda diğer sınıf öğrencilerine özellikle de eğitimini normal süre içerisinde tamamlayamayan öğrenciler arasında yüksek seviyede farklılıklar tespit edilmiştir. Üniversitenin açık (şeffaf) ve ilgili olduğunu da en çok düşünen grubun birinci sınıflar olduğunun bilinmesi gerekmektedir. Bu noktada ortaya çıkan sonuçlar, Özdoğan ve Tüzün'ün (2007) yapmış oldukları çalışmalar ile benzerlikler göstermektedir.

Genel olarak bölümler arası üniversiteye güven ortalamaları karşılaştırıldığında beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin diğer bölümlere oranla daha yüksek güven hissine sahip olduğu belirlenmiştir. İlgililik boyutunda bölümler arası herhangi bir farklılığa rastlanmasa da açıklık (şeffaflık) boyutunda antrenörlük eğitimi öğrencilerinin üniversiteyi bu anlamda daha az açık buldukları da dikkat çeken tespitler arasındadır. Özdoğan ve Tüzün'ün (2007) yaptıkları çalışmada öğrencilerin okumak istedikleri bölümlerde okumaları halinde üniversiteye duydukları güvenin daha yüksek seviyelerde oldukları tespit edilmiştir. Yang ve arkadaşları (2013) tarafından bu konuda yapılan bir çalışmada öğretmenlerin öğrencilere yönelik yaklaşımlarının okul iklimi algısını etkileyen bir unsur olduğu belirtilmiştir.

Öğrenciler öğretim türlerine göre gruplandırılarak incelendiğinde ise ikinci öğretimde eğitimlerine devam eden öğrencilerin okul iklimi algılarının, okula bağlılıklarının, iletişimlerinin ve öğrenme ortamı algılarının daha düşük seviyelerde olduğu tespit edilmiştir. Üniversiteye güven noktasında da ikinci öğretim öğrencilerinin normal öğretim öğrencilerine oranla üniversitelerine karşı daha az güven ve itimat duyguları besledikleri tespit edilmiştir.

Benzer durum spora yönelik tutumlarında da tespit edilmiş, ikinci öğretim öğrencilerinin daha düşük seviyelerde tutum sahibi oldukları belirlenmiştir. Şentürk'ün (2019) yapmış olduğu çalışmada ise ikinci öğretim öğrencilerin spora yönelik tutumları normal öğretim öğrencilerinden daha yüksek seviyelerde olduğu tespit edilmiştir.

Spor bilimleri öğrencilerinin sınıf değişkeni gözetilerek yapılan incelemesinde ise sınıf seviyesinin arttıkça okul iklimi algılarının, üniversiteye olan güven ve spora yönelik tutumlarında azalma olduğu tespit edilmiştir. Bu durum da yine nitel bir araştırma ile açıklık getirilmesi gerek bir durum olarak karşımıza çıkmıştır. Spora yönelik tutumlar ile ilişkili olarak benzer durum yine Şentürk'ün (2019) yapmış olduğu çalışmada tespit edilmiştir.

Öğrencilerin okul iklimi ölçeği ile diğer ölçeklerden aldıkları puan ortalamaları arasındaki ilişkilerin de tespit edildiği çalışmada tüm ölçek ve alt boyutlarının birbirleri ile olumlu yönde ilişkiler gösterdiği tespit edilmiştir. Bu doğrultuda yapılan regresyon analizi sonucunda da okul iklimi algısını spora yönelik tutum ve üniversiteye olan güvenin pozitif anlamda etkilediği sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca spora yönelik tutum ve üniversiteye duyulan güven değişkenleri birlikte, öğrencilerin spor bilimleri fakültesine olan okul iklimi algılarındaki toplam varyansın yaklaşık %60'ını açıklamaktadır.

Yordayıcı değişkenlerin okul iklimi algısı üzerindeki görece önem sırası; üniversiteye duyulan güven ve spora yönelik tutum olarak tespit edilmiş ve her iki değişkenin de okul iklimi algısı üzerinde önemli (anlamlı) birer yordayıcı oldukları belirlenmiştir.

Sonuç olarak Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin spora yönelik tutumları ve üniversitelerine olan güvenlerinin yüksekliği okul iklimi algılarının da yüksekliğini işaret etmektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar ışığında Spor Bilimleri Fakülteleri öğrencilerinin üniversitelerine duydukları güven duygusunun artması adına üst yönetimlerinin öğrenci merkezli güçlü politikalar izleyerek bu güveni daha üst seviyelere çıkartabileceği, ayrıca fakülte yönetimlerinin özellikle rekreasyon bölümü öğrencilerinin spora yönelik tutumlarını artırıcı etkinlikler düzenleyerek bu seviyeleri yükseltmeleri, ilgili bölümün okul iklimi algılarını da artıracak ihtimallerini doğurmuştur.

Ulusal ve uluslararası literatür incelendiğinde öğrencilerin algıladıkları pozitif okul iklimi ile akademik başarıları arasında güçlü bir ilişki olduğundan hareketle (Back ve ark., 2016; Bahçetepe ve Giorgetti, 2015; Bektaş ve Nalçacı, 2013; Berkowitz ve ark., 2017; Chang ve Le, 2010; Dimitrova ve ark., 2018; Karadağ ve ark., 2016; Korkmaz, 2005; O'Malley ve ark., 2015; Shoupe ve Pate, 2010; Tavşanlı ve ark., 2016; Wang ve ark., 2014), öğrencilerin fakültelerdeki mevcut eğitim ortamından en yüksek seviyede akademik fayda sağlamaları hususunda üniversiteye duyulan güven ve spora yönelik tutumların artması ile akademik başarılarının da artacağı tahmin edilmektedir. Bu doğrultuda konu ile ilgilenen araştırmacılara, lisans düzeyindeki akademik başarıların, devamında istihdam durumlarını olumlu yönde etkilediği (Doğan ve Şahin, 2009) bilindiğinden, mezun öğrencilerin istihdam durumlarının artırılması adına mevcut okul iklimi algılarının olumlu yönde yükseltilebileceği yeni uygulamaların ortaya kanacağı deneysel ve boylamsal çalışmalar yapılması önerilmektedir. Bu çalışmalar sonucunda ulaşılabilecek başarılı uygulamaların ise üniversite ve fakülte yöneticileri tarafından uygulamaya konacak olması, akademik başarıları yüksek, istihdam edilmede zorluk yaşamaması muhtemel mezunlar verilmesi adına bir öneri olarak sunulmaktadır.

KAYNAKLAR

- Akman, Y. (2010). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin şiddet ve okul iklimi algıları arasındaki ilişki*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Ankara.
- Aksoy, H. (2006). *Örgüt ikliminin motivasyon üzerine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ayık, A., Savaş, M. (2014). Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin okul iklimi ve örgütsel güven algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(27).
- Back, L. T., Polk, E., Keys, C. B., McMahon, S. D. (2016). Classroom management, school staff relations, school climate, and academic achievement: Testing a model with urban high schools. *Learning Environments Research*, 19(3), 397-410.
- Bahçetepe, Ü., Giorgetti, F. M. (2015). Akademik başarı ile okul iklimi arasındaki ilişki. *İstanbul Eğitimde Yenilikçilik Dergisi*, 1(3), 83-101.
- Başaran, İ.E. (2006). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. Ankara: Ekinoks Yayınları, ss. 22-26.
- Bektaş, F., Nalçacı, A. (2013). Okul iklimi ile öğrenci başarısı arasındaki ilişki, *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(13).
- Berkowitz, R., Moore, H., Astor, R. A., Benbenishty, R. (2017). A research synthesis of the associations between socioeconomic background, inequality, school climate, and academic achievement. *Review of Educational Research*, 87(2), 425-469.
- Bucak, E. B. (2002). Abant İzzet Baysal Üniversitesi eğitim fakültesinde örgüt iklimi: Yönetimde ast-üst ilişkisi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(7).
- Chang, J., Le, T. N. (2010). Multiculturalism as a dimension of school climate: The impact on the academic achievement of Asian American and Hispanic youth. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 16(4), 485.
- Cohen L, Manion L, Morrison K. (2002). *Research methods in education*. New York: Routledge; 38 p.
- Cohen, J., Pickeral, T., McCloskey, M. (2009). Assessing school climate. *The Education Digest*, 74(8), 45.
- Çalık, T., Kurt, T., Çalık, C. (2011). Güvenli okulun oluşturulmasında okul iklimi: kavramsal bir çözümleme. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(4), 73-84.
- Dimitrova, R., Ferrer-Wreder, L., Ahlen, J. (2018). School climate, academic achievement and educational aspirations in Roma minority and Bulgarian majority adolescents. *In Child & youth care forum* (47(5), pp. 645-658). Springer US.
- Doğan, N., Şahin, A. E. (2009). Öğretmen adaylarının ilköğretim okullarına atanma durumunu yordayan değişkenler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 183-199.
- Ellis, T. I. (1988). School Climate. *Research Roundup*, 4(2), n2.
- Erarslan B. (2018). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin okul iklimi algıları*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Göcen, G., Kaya, Z. (2014). İmam-hatip liselerinde çalışan öğretmen ve yöneticilerin okul iklim algısı ve bu algıya etki eden faktörler (İstanbul örneği). *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 36, 67-102.
- Göktaş N, Şentürk HE (2019). Spor lisesi öğrencilerinin okul iklimi algıları ile spora yönelik tutumları arasındaki ilişki. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 78-92.

- Holdford, D., White, S. (1997). Testing commitment-trust theory in relationships between pharmacy schools and students. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 61(3), 249-256.
- Hoy, W. K., Hannum, J. W. (1997). Middle school climate: An empirical assessment of organizational health and student achievement. *Educational Administration Quarterly*, 33, 290-311.
- Hoy, W. K., Tschannen-Moran M. (2003). The Conceptualization And Measurement Of Faculty Trust In Schools: The Omnibus T-Scale. *Studies in Learning and Organizing Schools, Information Age Publishing*, Greenwich, 7, 181-208.
- Hoy, W.K, Miskel CG. (2015). *Eğitim yönetimi: Teori, araştırma ve uygulama* (Çeviri: S. Turan) [Educational Administration: Theory, Research, and Practice]. Ankara: Nobel, s. 185.
- Johnson, B., Stevens, J.J. (2006). Student achievement and elementary teachers' perception of school climate. *Learning Environments Research*, 9(2), 111-122.
- Karadağ, E., Dulay, S., Bayır, Ö.Ö., Anar, S. (2016). Okul iklimi ve akademik başarı ilişkisi: bir meta-analiz çalışması. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 15(1-2), 265- 283.
- Karasar, N. (1998). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. 8. Basım. Ankara: Nobel Yayım Dağ. Ltd.Şt. s.76.
- Karasar, N. (2003). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karcıoğlu, F. (2001). Örgüt kültürü ve örgüt iklimi ilişkisi. *İnönü University Journal of the Faculty of Education*, 17(2), 216.
- Kelley, E. A. (1989). Improving School Climate. *The practitioner*, 15(4), 1-5.
- Korkmaz, M. (2005). İlköğretim okullarında örgütsel sağlık ile öğrenci başarısı arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 11(4), 529-548.
- Liu, Y. ve Z. Lu (2012). Chinese High School Students' Academic Stress and Depressive Symptoms: Gender and School Climate As Moderators. *Stress and Health*, 28(4), 340-346.
- Loukas, A. (2007). What is school climate. *Leadership compass*, 5(1), 1-3.
- Maxwell, T. W., Thomas, A. R. (1991). School climate and school culture. *Journal of educational administration*.
- O'Malley, M., Voight, A., Renshaw, T. L., Eklund, K. (2015). School climate, family structure, and academic achievement: A study of moderation effects. *School Psychology Quarterly*, 30(1), 142.
- Özdamar, K. (2002) *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*, (4. Basım), Eskişehir: Kaan
- Özdemir, A. (2002). Sağlıklı okul ikliminin çeşitli görünüşleri ve öğrenci başarısı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 10(1), 39-46.
- Özdemir, S., Sezgin, F., Şirin, H., Karip, E., Erkan, S. (2010). İlköğretim okulu öğrencilerinin okul iklimine ilişkin algılarını yordayan değişkenlerin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(38), 213-224.
- Özdoğan, F.B, Tüzün İ.K. (2007). Öğrencilerin üniversitelerine duydukları güven üzerine bir araştırma. *Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(2), 639-650.
- Özen Y., Gül A. (2007). Sosyal ve eğitim bilimleri araştırmalarında evren-örneklem sorunu. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 394-422.
- Öztürk, M., Zembat, R. (2015). Okul öncesi yöneticilerinin yaratıcı liderlik özellikleri ile okul iklimi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 31, 455-467.
- Riekie, H., J.M. Aldridge ve E. Afari (2017). The role of the school climate in high school students' mental health and identity formation: A South Australian study. *British Educational Research Journal*, 43(1), 95-123.

- Rovai, A. P., Wighting, M. J., Liu, J. (2005). School climate. *Quarterly Review of Distance Education*, 6(4).
- Shoupe, G., Pate, J. L. (2010). Teachers' perceptions of school climate, principal leadership style and teacher behaviors on student academic achievement. *National Teacher Education Journal*, 3(2).
- Svensson, G. (2001). Perceived trust towards suppliers and customers in supply chains of the swedish automotive industry. *International Journal Of Physical Distribution Logistics Management*, 31(9), 647-662.
- Şentürk, H. E. (2015). Spora yönelik tutum ölçeği: geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenirliliği. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 8-18.
- Şentürk, H. E. (2019). The factors affecting faculty of sport sciences students' attitudes towards sports. *Universal Journal of Educational Research*, 7(1), 272-277.
- Tabachnick, B.G, Fidell, L.S, (2013) *Fidell Using Multivariate Statistics* (sixth ed.) Pearson, Boston.
- Taşdemirci, E. (2009) *Genel liselerde görev yapan öğretmenlerin okullarının iklimine ilişkin algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Eko. Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, İzmir.
- Tavşanlı, Ö. F., Birgül, K., Oksal, A. (2016). Ortaokul öğrencilerinin okul iklimine yönelik algılarını yordayan değişkenlerin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 11(9).
- Terzi, A.R, Uyangör, N. (2017). Eğitim fakültesi öğretmen adaylarının akademik motivasyonları ve algıladıkları okul iklimi ilişkisi. *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 7(4), 13-24.
- Terzi, A.R. (2015). Üniversite öğrencilerine yönelik okul iklimi ölçeğinin geliştirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 111-117.
- Thapa, A., Cohen, J., Guffey, S., Higgins-D'Alessandro, A. (2013). A review of school climate research. *Review of educational research*, 83(3), 357-385.
- Türkmen, M., Abdurahimoğlu, Y., Varol, S., Gökdağ, M. (2016). İslami İlimler Fakültesi Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Bartın Üniversitesi Örneği). *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 48-59.
- Varol, R., Varol, S., Türkmen, M. (2017). Bartın üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 3(2), 316-329.
- Wang, W., Vaillancourt, T., Brittain, H. L., McDougall, P., Krygsman, A., Smith, D., ... , Hymel, S. (2014). School climate, peer victimization, and academic achievement: Results from a multi-informant study. *School psychology quarterly*, 29(3), 360.
- Welsh, W. N. (2000). The effects of school climate on school disorder. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 567(1), 88-107.
- Yang, C., Bear, G. G., Chen, F. F., Zhang, W., Blank, J. C., Huang, X. (2013). Students' perceptions of school climate in the US and China. *School Psychology Quarterly*, 28(1), 7.
- Yavuz, C. (2019). The Relationships among Attitude towards Sports, Loneliness and Happiness in Adolescents. *Universal Journal of Educational Research*, 7(3), 790-796.
- Zullig, J.K., Huebner E. S. & Patton, J. M. (2011). Relationships among school climate domains and school satisfaction. *Psychology in the Schools*, 48(2), 133-145.
- Zullig, K. J., Koopman, T. M., Patton, J. M., Ubbes, V. A. (2010). School climate: Historical review, instrument development, and school assessment. *Journal of psychoeducational assessment*, 28(2), 139-152.